

PARSHAT BECHUKOTAI 2019 – SOURCE SHEET

www.rabbidunner.com

1. VAYIKRA 26:3 – “IF YOU FOLLOW MY LAWS”

“אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם”

“If you follow My laws and observe My commandments, and do them...”

2. RASHI – WHAT DOES THE FIRST PHRASE MEAN?

אם בחקתי תלכו. יכול זה קיום המצוות, כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם הרי קיום המצוות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקתי תלכו? שתהיו עמלים בתורה (ספרא): **ואת מצותי תשמרו.** הווי עמלים בתורה על מנת לשמר ולקיים, כמו שנאמר “ולמדתם אתם ושמרתם לעשתם” (דברים ה'):

One might think that תלכו אם בחקתי implies the fulfilment of commandments; but when it then states: “and you shall observe My commandments and do them”, it is obvious that “fulfilment of the commandments” is included in this. So how can one explain תלכו אם בחקתי? As a warning that you should study the Torah with great effort (Sifra, Bechukotai, Section 1 1-2) Study the Torah laboriously with the express intention to heed and fulfil its teachings, as it says [similarly], (Deut. 5:1) “and you shall learn them and take heed to do them”.

3. MIDRASH – YOUR FEET WILL TAKE YOU TO SYNAGOGUES AND HOUSES OF STUDY

הדא הוא דכתיב (תהלים קי"ט נ"ט): "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדתיך". אמר דוד רבונו של עולם בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, הדא הוא דכתיב: "ואשיבה רגלי אל עדתיך". רב הונא בשם רבי אחא אמר חשבתי מתן שכתב של מצוות והפסדן של עברות, "ואשיבה רגלי אל עדתיך". רבי מנחם חתנא דרבי אלעזר בר אבינא אמר, חשבתי מה שכתבת לנו בתורה: "אם בחקתי תלכו", ומה כתיב תמן (ויקרא כ"ו ו'): "ונתתי שלום בארץ" (ויקרא כ"ו י"ד): "ואם לא תשמעו לי", מה כתיב תמן (ויקרא כ"ו י"ח): "ונספתי ליסרה אתכם". רבי אבא בריה דרבי חניא בשם רבי יונתן אמר, חשבתי ברכות חשבתי קללות. ברכות מאל"ף עד תי"ו, קללות מן וי"ו ועד ה"א, ולא עוד אלא שהן הפוכות. אמר רבי אבין אם זכיתן הריני הופך לכם קללות לברכות. אימתי קשתשמרו את תורתך, הדא הוא דכתיב: "אם בחקתי תלכו".

Regarding this it is written (Psalms 119:59), "I considered my ways and I turned my feet to your testimonies." David said, "Master of the universe! Each and every day I would consider my options and say, 'I am going to place 'x' and to the home of 'y,' but my feet would bring me to the synagogues and to the Houses of Study." This is what it means when it is written, "I considered my ways and I turned my feet to your testimonies." Rabbi Huna said in the name of Rabbi Acha, "I considered the giving of the reward for the [fulfillment of] the commandments and the loss resulting from sins, "and I turned my feet to your testimonies." Rabbi Menachem the son-in-law of Rabbi Elazar BeRebbe Avina said, "I considered, "what You wrote us in the Torah, 'If you will walk in my statutes' and what is written there? 'And I will give peace in the land' (Leviticus 26:6). [Likewise (Leviticus 26:14)] 'And if you will not listen to me,' what is written there? 'And I will add to punish you'" (Leviticus 26:18). Rabbi Abba the son of Rabbi Chiya said in the name of Rabbi Yonatan, "I considered' the blessings and 'I considered' the curses - the blessing are from [the first letter,] alef to the [last letter,] tav; the curses are from [the letter,] vav to [the letter before it,] hay - and not only that, but they are backwards (in reverse order). Rabbi Avin said, "[The intention is that God is saying,] 'If you merit it, behold, I will reverse for you the curses into blessings.'" When is that? When you observe my Torah. This is what it means, "If you will walk in my statutes."

4. KIDDUSHIN 39B – RECEIVING REWARD IN THIS WORLD

מתני' כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין לו ימיו ונוחל את הארץ. וכל שאינו עושה מצוה אחת אין מטיבין לו ואין מאריכין לו ימיו ואינו נוחל את הארץ.

MISHNA: Anyone who performs one mitzva has goodness bestowed upon him, his life is lengthened, and he inherits the land, [i.e. life in the World-to-Come]. And anyone who does not perform one mitzva does not have goodness bestowed upon him, his life is not lengthened, and he does not inherit the land [of the World-to-Come].

גמ' ורמינהי אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא אלו הן כבוד אב ואם וגמילות חסדים והכנסת אורחים והבאת שלום בין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם

GEMARA: And the Gemara raises a contradiction from a mishna (Pe'ah 1:1): These are the matters that a person engages in and enjoys their profits in this world, and the principal reward remains for him for the World-to-Come, and they are: Honoring one's father and mother, acts of loving kindness, hospitality toward guests, and bringing peace between one person and another; and Torah study is equal to all of them. This indicates that one is rewarded in this world only for fulfilling these mitzvot, but not for fulfilling all mitzvot.

אמר רב יהודה הכי קאמר כל העושה מצוה אחת יתירה על זכויותיו מטיבין לו ודומה כמי שמקיים כל התורה כולה מכלל דהנך אפילו בחדא נמי אמר רב שמעיה לומר שאם היתה שקולה מכרעת

Rav Yehuda said that this is what the mishna is saying: Anyone who performs one mitzva in addition to his other merits, and thereby tips the scale of all his deeds to the side of righteousness, has goodness bestowed upon him and is compared to one who fulfills the entire Torah. The Gemara asks: One can learn by inference from here that with regard to those mitzvot listed in the mishna in Pe'a one is rewarded even for one of them, notwithstanding the fact that overall his sins are more numerous. Rav Shemaya said: The other mishna serves to say that if one's sins and merits were of equal balance, i.e., he has accrued an equal amount of merit and sin, one of these mitzvot tilts the scale in his favor.

וכל העושה מצוה אחת יתירה על זכויותיו מטיבין לו ורמינהו כל שזכויותיו מרובין מעונותיו מריעין לו ודומה כמי ששרף כל התורה כולה ולא שייר ממנה אפילו אות אחת וכל שעונותיו מרובין מזכויותיו מטיבין לו ודומה כמי שקיים כל התורה כולה ולא חיסר אות אחת ממנה

The Gemara further asks: And does anyone who performs one mitzva in addition to his other merits have goodness bestowed upon him in this world? The Gemara raises a contradiction from a baraita: Anyone whose merits are greater than his sins is punished with suffering in order to cleanse his sins in this world and enable him to merit full reward for his mitzvot in the World-to-Come. And due to this punishment he appears to observers like one who burned the entire Torah without leaving even one letter remaining of it. Conversely, anyone whose sins are greater than his merits has goodness bestowed upon him in this world, and he appears like one who has fulfilled the entire Torah without lacking the fulfillment of even one letter of it.

אמר אביי מתניתין דעבדין ליה יום טב ויום ביש רבא אמר הא מני רבי יעקב היא דאמר שכר מצוה בהאי עלמא ליכא

Abaye said: When the mishna said that he is rewarded, it means that he has one good day and one bad day. He is rewarded for the mitzvot he performs; nevertheless, occasionally he also has bad days which cleanse him of his sins, and the baraita is referring to those days. Rava said that the mishna and this baraita represent two different opinions. In accordance with whose opinion is this baraita?

It is in accordance with the opinion of Rabbi Ya'akov, who says: There is no reward for performance of a mitzva in this world, as one is rewarded for mitzvot only World-to-Come.

דתניא רבי יעקב אומר אין לך כל מצוה ומצוה שכתובה בתורה שמתן שכרה בצדה שאין תחיית המתים תלויה בה בכיבוד אב ואם כתיב (דברים ה, טו) למען יאריכוך ימך ולמען ייטב לך בשילוח הקן כתיב (דברים כב, ז) למען ייטב לך והארכת ימים

As it is taught in a baraita that Rabbi Ya'akov says: There is not a single mitzva written in the Torah whose reward is stated alongside it, which is not dependent on the resurrection of the dead, [i.e. the reward is actually bestowed in the World-to-Come, after the resurrection of the dead]. How so? With regard to honoring one's father and mother it is written: "That your days may be long, and that it may go well with you" (Deuteronomy 5:16). With regard to the dispatch of the mother bird from the nest it is written: "That it may be well with you, and that you may prolong your days" (Deuteronomy 22:7).

הרי שאמר לו אביו עלה לבירה והבא לי גוזלות ועלה לבירה ושלח את האם ונטל את הבנים ובחזירתו נפל ומת היכן טובת ימיו של זה והיכן אריכות ימיו של זה אלא למען ייטב לך לעולם שכולו טוב ולמען יאריכוך ימך לעולם שכולו ארוך

Despite this, it occurred that there was one whose father said to him: Climb to the top of the building and fetch me chicks. And he climbed to the top of the building and dispatched the mother bird and took the young, thereby simultaneously fulfilling the mitzva to dispatch the mother bird from the nest and the mitzva to honor one's parents, but upon his return he fell and died. Where is the goodness of the days of this one, and where is the length of days of this one? Rather, the verse "that it may be well with you" means in the world where all is well, and "that your days may be long" is referring to the world that is entirely long.

5. SHEM MISHMUEL – UNDERSTANDING THE MIDRASH

הדקדוקים במדרש רבו, ויתפרשו מתוך הביאור בעזה"ת. והנה ברש"י בשם ת"כ "אם בחקותי תלכו -- שתהיו עמלים בתורה". והפירוש מוכרח, כי מאחר דכתיב "ואת מצותי תשמרו" ובכל מקום אמרין ושמרתם זו משנה... א"כ הרי לימוד התורה אמור, וכתיב ועשיתם אותם הרי קיום המצוות אמור, ומה אני מקיים "אם בחקותי תלכו"? לכן על כרחך שהפירוש שתהיו עמלים בתורה. ומ"מ יש להבין, כי להיות עמלים בתורה להיותו הליכה לכאורה יצדק יותר במשפטים שטעמם נגלה, ויש לסבור בו סברות, ולחדש בו חידושים שכליים: אבל בחוקים שטעמם נסתר אין שייך בהם כל כך יגיעה ועמל אלא השתדלות והתמדת הקריאה.

ונראה דלאו על חלקי המצוות שנקראים "חוקים" קאי הפסוק, כגון שעטנז וכדומה, אלא על העמל גופיה קאי. היינו שזה שמתבקש שתהיו עמלים דווקא, וזאת אומרת שידיעת התורה בלתי עמל לא יצא ידי חובתו, והוא בלתי מובן הטעם... ומ"מ אף שאין טעמה כ"כ מובן הנה נראה לעינים שעמל התורה מעתיק את הטבע לקדושה וטהרה משא"כ בשאר חכמות, אף שאין טעמו של דבר כ"כ מובן. ולפי"ז יש לפרש סיום הכתוב "ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם", שמחמת עמל התורה נעתק טבעו ונמשך לבו אחר ידיעת התורה ועשיית המצוות בטבע.

ובזה תתישב קושית המפרשים על כל היעודים הטובים שבפרשה. הלוא "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא", והרמב"ם פירש שכל אלה הן להסיר המניעות לבד. ועדיין בלתי מובן -- כי למה העלים הכתוב עיקר השכר? והרבה תירוצים נאמרו בזה. ולדרכנו יובן עפ"י מאמרם ז"ל (שם פ"ד) ש"שכר מצוה מצוה", וא"כ יעוד השכר מתחיל מתיבת "ואת מצותי תשמרו" שבשכר עמל התורה ימשך לבם כנ"ל. אך בטבע העולם שכיחות מניעות שונות, באה אח"כ ההבטחה מהסרת המניעות. ומ"מ עיקר השכר הוא "ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם" כאמרם ז"ל (שם): "יפה שעה אחת בתשובה ומעש"ט בעוה"ז מכל חיי עולם הבא".

...ומובן ... שמצד עמל התורה שנעתק טבעו לקדושה כנ"ל יאות לו השכר הזה שיתדבק בהש"י מעלה אחר מעלה. ובוזה יתישב לנו מה שהקשה כ"ק אבי אדמו"ר זצ"ל, דהנה בפרשת ראה כתיב "את הברכה אשר תשמעו" ופירש"י "על מנת שתשמעו", והקללה "אם לא תשמעו" -- והיינו שהברכה ניתנת תיכף על מנת שתשמעו ... אבל הקללות אינן באות רק אח"כ כשח"ו "לא תשמעו" וזה לשון "אם" ככל לשון תנאי. וא"כ הכא למה נאמר "אם בחקותי" דמשמע נמי לאו מעכשיו? והרי הברכות הן "על מנת" כאומר מעכשיו... ולדרכנו יתישב נמי כי מאחר שהשכר הנאמר כאן הוא העתקת הטבע לקדושה וטהרה, וזה לא יתכן רק אחר העמל בתורה שהעמל הוא מעתיקהו כנ"ל....

ומעתה נבוא לביאור דברי המדרש הנ"ל... כי כל המזמור מדבר בשבח התורה ותועלת העוסק ועמל בה, ואמר שזה מהתועלת שבה שאפי' אני מחשב למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ובתי מדרשות שהטבע מעצמו אפי' בלתי מחשבה כלל נמשך לבתי כנסיות ובתי מדרשות, כי ע"י עמל התורה נעתק טבעו כנ"ל. ובא ר' אחא ופירש עוד יותר שזה אין כ"כ רבותא שמדברים חומריים נעתק טבעו להשתוקק לבתי כנסיות ובתי מדרשות, כי מי שטעם טעם חכמה ומתיקות התורה מדבש ונופת צופים ממילא נמשך אחריה, ואיננו נצרך להעתקת הטבע כ"כ ... אלא אפי' בדברים רוחניים עצמם חשבתי מתן שכרן של מצוות והפסדן של עבירות, וידוע ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וגם הפסדן של עבירות אין הפשט יראת עונש אלא ההפסד הגדול מכל ההפסדים שע"י העבירה מפסיד את הדיבוק האלקי שהוא למעלה מכל שעשוע ועונג ושמחה שבעולם והוא מפסיד בשביל תאוה נמבזה ונמס והיא רק כרגע....

ועיין מהר"ל בספר דרך חיים שאף כשעובד בשביל השכר שיגיע לו הוא צדיק גמור אבל עיקר העבודה שיאהב את השי"ת ויחפוץ לעשות מצוותיו בשביל שהן מצוות הש"י. וזה שאמר דוד כשחושב שכר מצוה והפסד עבירה ואשיבה רגלי אל עדותיך לא בשביל השכר אלא בשביל שהן עדותיך, וכל זה הוא מחמת העתקת הטבע כי מטבעו לעשות דבר הנאות אליו, וזה מחמת עמל התורה נעתק טבעו אף מזה. וזה רבותא יותר ממה שנעתק טבעו מגשמיות וחומריות לרוחניות.

ור' מנחם חתנא דר"א בר אבינא אמר רבותא יותר שזה שנעתק טבעו מצדיק גמור לצדיק בתכלית אין זה אלא דרגא אחת, אלא אפי' חשבתי מה שכתבת לנו בתורה "אם בחקותי תלכו ונתתי שלום בארץ" ולהיפוך "ויספתי ליסרה אתכם" היא אהבת השכר ויראת העונש שאין זה מדרך השלמים ובזוה"ק מגנה מאד את יראת העונש ... מ"מ גם מזה נעתק טבעו ועלה ונתעלה כמה דרגין בתר דרגין בבת אחת עד ואשיבה רגלי אל עדותיך כנ"ל ... ור' אבא ברי דר' חייא אמר עוד רבותא יותר חשבתי ברכות מאל"ף ועד תי"ו, וקללות מו"י עד ה"א ולא עוד אלא שהן הפוכות -- אם זכיתם הריני הופך לכם את הקללה לברכה ... שנתהפך הרע עצמו ונעשה ממנו טוב. וכל אלה נמשכים מעמל התורה דברי שא דענינא שזה גורם שאפי' ח"ו ראוי לבוא עליו קללה לא די שמצילו אלא שנעשה מהקללה עצמה ברכה ...

קיצור הדברים שלת"ק מדבר מהעתקת הנפש מדברים גשמיים לדברים רוחניים, היינו מבית דירה פלונית לבתי כנסיות ובתי מדרשות. ולדעת הוגא ב"שם רבי אהא ממדת השלימות, היינו מהעושין כדי לירש עוה"ב להעושין לגמרי לשמה בשביל שהן מצוות הש"י. ולדעת ר' אבא ... שמהרע עצמו נעשה טוב...